

Формування загальнонавчальних компетентностей учнів засобами диференційованого навчання

С. Е. Трубачева, кандидат пед. наук

У світлі реалізації сукупності особистісних здібностей кожного учня у навчально-виховному процесі можна виокремити принцип вибору індивідуальної освітньої траєкторії. Даний принцип визначено як право учня на свідомий і узгоджений з педагогом вибір основних компонентів власної освіти, до яких належать: особистісний зміст навчання, індивідуалізовані цілі, завдання, темп, форми, методи, системи контролю, оцінювання тощо. Роль учителя в умовах створення і реалізації індивідуальної освітньої траєкторії полягає, зокрема, в «озброєнні» учня «необхідним діяльнісним інструментарієм». Це означає, насамперед, уміння ставити мету, свідомо обирати спосіб її досягнення, створення власних елементів освітньої траєкторії. У зв'язку з цим одним із напрямів організації навчально-виховного процесу в основній школі має бути діагностика і розвиток загальнонавчальних компетентностей учнів, вивчення їхніх пізнавальних можливостей, організація психолого-педагогічного супроводу процесу формування і розвитку їхніх пізнавальних мотивів та інтересів, що вимагає впровадження диференційованого підходу у навчанні.

Одним із шляхів забезпечення диференціації навчання є формування в учнів загальнонавчальних компетентностей на основі пізнавальних інтересів. Інтерес, як зазначають психологи, – це мотиви особистості, що виражають особистісну спрямованість на пізнання певних об'єктів або явищ життя і визначають разом з тим її більш-менш постійну схильність до певних видів діяльності.

Під загальнонавчальними компетентностями розуміємо систему знань, умінь і досвіду самостійної навчальної діяльності учнів, сформованих на основі позитивної мотивації та емоційно-

цільового ставлення до навчання. Загальнонавчальні компетентності вважаємо комплексними, які містять досвід здійснення різних видів навчальної діяльності, необхідних учням для

13

самостійного оволодіння знаннями. Ефективності цього процесу має сприяти створення ситуації успіху. Основними засобами диференціації навчання можна вважати впровадження групових форм навчання. Навчальні групи створюють на основі врахування так званих типологічних ознак, які визначають педагоги-дослідники залежно від дидактичної мети здійснення процесу диференціації. Вибір інтересу як індивідуально-типологічної особливості людини оснований на відомих його властивостях. Пізнавальний інтерес розширює і поглиблює знання, уміння і навички людини в тій галузі, що цікавить; активізує пізнавальні процеси і творчість особистості; забезпечує емоційне задоволення, що спонукує до тривалих занять діяльністю, яка цікавить людину.

14